

overveie den Stilling, hvori Rigsdagen befinder sig, efterat have nægtet at fremme det Forslag, som jeg i Forbindelse med en æret Rigsdagsmand (H. Hage) tidligere forelagde, nemlig Forslaget om Dannelsen af et Kirkeraad, forekommer det mig, at Rigsdagen, som i sin Tid ogsaa er bleven anført af flere ærede Medlemmer, har ligesom overtaget Kirkeraadets Pligter, Kirkeraadets Forretninger og altsaa selv maa varetage de reformatoriske Bestræbelser i Kirken; ved altsaa at betænke, at Rigsdagen saaledes maa tage de enkelte reformatoriske Forsøg i sin Haand, maa søge at fremme dem, maa overhovedet stræbe ogsaa paa dette Gebeet at bringe de Reformere frem, som ansees for ønskelige, synes det at være klart, at man maa gaae den her anvisne Vej, og at man altsaa paa det Bedste bør undersøge og afveie Forslag, der i saa Henseende fremkomme. Uagtet den høitærede Cultusminister endnu ikke har udtalt sig, troer jeg dog, at det ligger i Regjeringens Hensigt her at ville høre udtalt, om noget Gavnligt og Rigtigt kan forberedes ved denne Lov. Naar jeg efter dette gaaer over til selve Forslaget, har jeg allerede antydet, at den til Grund for samme liggende Tanke i og for sig synes rigtig, men det gaaer her som saamange andre Steder, at det er forbundet med særdeles store Vanskeligheder at overføre denne Tanke i det praktiske Liv. Efter hvad der er mig bekendt, foreligger der ikke ad Offentlighedens Vej saadanne almindelige Vittringer fra Menighederne, som gaae ud paa, at Menighederne ønske en saadan Medbestemmelsesret ved Valget af deres Geistlige; at det Unskelige i en saadan Ret har staaet klart for mange Enkelte, skal jeg ikke betvivle, men, som allerede bemærket, troer jeg ikke, at Menighederne, ialfald ad Offentlighedens Vej, have lagt nogen Stemning for Dagen for denne Sag, hvorimod det er mig fuldkommen bekendt, at Geistligheden meget ofte har drøftet dette Spørgsmaal. Der er to Betragtninger, som altid maatte bringe Geistligheden til at henvende sin Opmærksomhed paa denne Tanke og arbejde paa dens praktiske Gjennemførelse. Den ene Betragtning er allerede oftere bleven fremhævet her i Thinget, nemlig at Menigheden unægtelig

maa have en saadan Ret, og at Udvøvelsen af en saadan Ret vil bringe Menigheden i et nærmere Forhold til Den, som ved Menighedens Tillid kaldes til dens Præst; den anden Betragtning maatte fra Lærestandens Standpunkt gjøre sig gjældende derhen, at enhver Præst allerede derved var bedre stillet i sin Menighed, naar han fra første Færd af i sin geistlige Virksomhed havde et Tillidsvotum af Menigheden at støtte sig til. Jeg troer nu, at disse Betragtninger, deels om Menighedens Stilling til den Geistlige og deels den Geistlikes Stilling til Menigheden, ere fuldkommen begrundede, og at de derfor fortjene at gjøres til Gjenstand for en meget alvorlig Drøftelse, men, som allerede antydet, støder det paa mangfoldige Vanskeligheder at gjennemføre en saadan Tanke, og, naar jeg kaster et Blik paa det foreliggende Lovforslag, møde mig unægtelig mange enkelte Punkter, i hvilke jeg ikke kan være enig, og jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa nogle af de vigtigste.

Det Første er, at Forslaget anmelder sig som Forslag til Lov om Medbestemmelsesret for Communerne ved Valget af deres Præster; jeg kan aldrig samstemme med et Forslag, som har en saadan Titel, og som i sit Indhold røber den Forestilling, at Folkekirken's Medlemmer falde sammen med Communen's Medlemmer. Naar man vil adskille det Kirkelige fra det Borgerlige og give ethvert især den Betydning, der tilkommer det, eller naar man ved nye Institutioner vil drage en bestemt Adskillelse mellem de Dele, som ere ueensartede, hvilket kan være hensigtsmæssigt, saa begynder man ikke med et saadant Lovforslag, der kaster disse to meget forskellige Ting sammen. Kommunen er ikke Menigheden, og Sogneforstanderskabet er ikke Menighedens Ordfører. Det vil vist være overflødigt at henpege paa, at der kan være flere forskellige Troesfandsfund i Kommunen; Jøder, Mormoner, forskellige Secter af Baptister og deslige findes spredte rundt omkring i de forskellige Communer, og man maa nu derhos erindre, hvad der meddeles i Traps statistiske Haandbog, at der findes Communer, i hvilke flere Medlemmer have erklæret, at de ingensomhelst Troes-